

Sygn. akt VI U 3014/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Janusz Madej

Protokolant st. sekr. sądowy Dorota Hańc

po rozpoznaniu w dniu 11 kwietnia 2017 r. w Bydgoszczy na rozprawie

odwołania: A. Ż.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 20 maja 2015 r. znak: (...)

w sprawie: A. Ż.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o ustalenie wartości kapitału początkowego

I zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż zobowiązuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. do uwzględnienia przy ustalaniu wartości kapitału początkowego ubezpieczonej A. Ż. - jako okresu składkowego – okresu jej pracowniczego zatrudnienia w Czechosłowacji od 30 kwietnia 1981 r. do 14 listopada 1983 r. w (...) koncern P. (...) koncern (...) w P.;

II zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. na rzecz ubezpieczonej A. Ż. kwotę 30 (trzydzieści) zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

VI U 3014/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 maja 2015r. (Nr (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. ustalił ubezpieczonej A. Ż. kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999r., który wyniósł 35.810,06 zł. Organ wskazał, iż do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z faktycznego okresu ubezpieczenia, natomiast wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 29,97%. Do ustalenia wartości kapitału początkowego przyjęto okresy składkowe w wymiarze 5 lat, 4 miesięcy i 2 dni tj. 64 miesiące i okresy nieskładkowe – 4 lata, 1 miesiąc i 12 dni, tj. 49 miesięcy. Zakład ustalając wysokość kapitału początkowego nie uwzględnił następujących okresów:

- od 30.04.1981r. do 14.11.1983r., tj. ubezpieczenia w Czechach w wymiarze co najmniej 12 miesięcy, wskazując że w przyszłości skarżąca może ubiegać się o świadczenie emerytalno – rentowe z instytucji ubezpieczeniowej tego kraju,
- od 01.08.1991r. do 31.08.1991r.,

- od 01.11.1991r. do 30.11.1991r.,
- od 01.10.1992r. do 31.10.1992r.,
- od 01.02.1993r. do 10.02.1993r.,

ponieważ skarżąca nie została wykazana w deklaracjach rozliczeniowych,

- od 01.12.1991r. do 31.12.1991r.,
- od 01.05.1992r. do 30.06.1992r.,
- od 01.01.1996r. do 31.01.1997r.,

ponieważ w tych okresach ubezpieczona przebywała na urlopie bezpłatnym.

Decyzją z dnia 3 czerwca 2015r. (Nr (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. ponownie ustalił ubezpieczonej A. Ż. kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999r., który wyniósł 41.106,12 zł. Organ wskazał, iż wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 40,93%, zaś okresy opieki nad dzieckiem zostały przeliczone przy zastosowaniu art.174 ust.2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, tj. przy zastosowaniu przelicznika 1,3 za każdy rok. Organ rentowy ponadto wskazał, iż do obliczenia stosunku podstawy wymiaru składek oraz kwot, o których mowa w art.15 ust.3 ustawy w latach 1984 – 1997, w których skarżąca pozostawała w ubezpieczeniu społecznym na podstawie przepisów prawa polskiego, przyjęto sumę kwot przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok – odpowiednią do liczby miesięcy pozostawania w ubezpieczeniu w tym roku.

Odwołanie od powyższych decyzji złożyła ubezpieczona A. Ż. wnosząc o zmianę wydanych decyzji poprzez przyjęcie do wyliczenia kapitału początkowego okresów pracy w Czechosłowacji. Ubezpieczona wskazała, iż pracowała w Czechosłowacji przez trzy lata, co potwierdza świadectwo pracy. Zdaniem ubezpieczonej Zakład Ubezpieczeń Społecznych powinien wliczyć okres zatrudnienia w Czechosłowacji do lat pracy, gdyż niezaliczenie tego okresu niekorzystnie wpływa na wyliczenie wysokości kapitału początkowego odwołującej. Ubezpieczona nie zwracała się do czeskiego organu rentowego w sprawie uprawnień do emerytury wypłacanej z czeskiego funduszu ubezpieczeń społecznych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i podtrzymał argumentację przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonych decyzji.

W toku postępowania organ rentowy w piśmie procesowym z dnia 2 listopada 2015r. wskazał, iż przy ustaleniu prawa i wysokości świadczeń emerytalno – rentowych uwzględniane są okresy ubezpieczenia za granicą, jeżeli tak stanowią umowy międzynarodowe na podstawie art.8 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015r. poz.748 ze zm.) w związku z art.57 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 (Dz. U. UE L z dnia 30 kwietnia 2004r.). Organ rentowy podkreślił, iż zgodnie z art.57 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 instytucja Państwa Członkowskiego nie jest zobowiązana do przyznania z tytułu okresów ukończonych na podstawie stosowanego przez nią ustawodawstwa, które są uwzględniane w ich realizacji, jeżeli długość wspomnianych okresów jest mniejsza niż 1 rok. Wobec powyższego okresy ubezpieczenia dłuższe niż 1 rok w Państwie Członkowskim stanowią podstawę do ustalenia świadczenia przez to państwo. Organ rentowy podał, że na terenie Czech ubezpieczona pracowała w okresie od 30.04.1981r. do 14.11.1983r., w związku z powyższym po złożeniu wniosku o przyznanie świadczenia w Republice Czech, państwo to ustali świadczenie przysługujące z tytułu tegoż zatrudnienia. Zdaniem organu brak jest zatem podstaw do zaliczenia okresu od 30.04.1981r. do 14.11.1983r. do kapitału początkowego.

Odwołująca w piśmie z dnia 23 listopada 2015r. podniosła, iż niezaliczenie przez ZUS okresu pracy w Czechach do stażu pracy skutkuje tym, iż nabędzie ona prawa emerytalne 3 lata później. Natomiast, gdyby miała zaliczone powyższe lata do lat pracy jako okresy nieskładkowe, to otrzymałaby emeryturę w przewidywanym okresie, tj. z chwilą nabycia

świadczeń emerytalnych. Ubezpieczona wskazała także, iż okresy opieki nad dzieckiem zostały wyliczone przez ZUS w sposób niejasny i niezrozumiały, gdyż organ nie uwzględnił opieki ubezpieczonej nad dwójką dzieci.

W piśmie procesowym z dnia 26 stycznia 2016r. w związku z zarządzeniem Sądu, organ rentowy wskazał, iż decyzją ZUS z dnia 18 stycznia 2016r. dokonano korekty stażu ubezpieczonej przy wyliczonym kapitale początkowym. Uprzednio zaliczony okres składkowy wynosił 5 lat, 4 miesiące i 2 dni, po korekcie (dotyczy okresu od (...) do 29.09.1985r.) aktualnie uwzględniony okres to od (...) do 09.09.1985r. i wynosi 5 lat, 3 miesiące i 12 dni. Organ rentowy skorygował również okres opieki nad dzieckiem, gdyż uprzednio uwzględniono okres od 30.09.1985r. do 29.09.1988r., a winno być od 10.09.1985r. do 09.09.1988r., jednakże staż uwzględniony z tego tytułu nie uległ zmianie (3 lata). Organ rentowy ponadto wyjaśnił, iż łącznie do stażu pracy przy obliczeniu kapitału początkowego zaliczono ubezpieczonej okres wychowania dzieci w wymiarze 4 lat, 1 miesiąca i 12 dni – na pierwsze dziecko urodzone (...) okres od 10.09.1985r. do 09.09.1988r. w wymiarze 3 lat oraz na drugie dziecko urodzone w dniu (...) okres od 19.11.1997r. do 31.12.1998r. w wymiarze 1 rok, 1 miesiąc i 12 dni.

Wyrokiem z dnia 2 lutego 2016r. (sygn. akt VI U 1572/15) Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie ubezpieczonej A. Ż. od decyzji z dnia 20 maja 2015r. i 3 czerwca 2015r. na podstawie następujących ustaleń i rozważań:

Ubezpieczona A. Ż. (ur. (...)) w okresie od 30 kwietnia 1981r. do 14 listopada 1983r. była zatrudniona na terytorium Czechosłowacji na podstawie skierowania do pracy z Urzędu Pracy w I. w 1981r., co wynika z zaświadczenia o zatrudnieniu obywatela polskiego w CSRS – k.48 akt rentowych.

Kwestią sporną była możliwość dokonania zaliczenia przez organ rentowy tego okresu zatrudnienia ubezpieczonej do kapitału początkowego.

Zgodnie z art.174 ust.2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS (tekst jednolity: Dz. U. z 2015r. poz.748 ze zm.) podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art.15, 16, 17 ust.1 i 3 oraz art.18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed 01.01.1999r.

Stosownie do art.174 ust.3b cytowanej ustawy, jeżeli okres wskazany do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego obejmuje rok kalendarzowy, w którym ubezpieczony pozostawał w ubezpieczeniu społecznym na podstawie przepisów prawa polskiego jedynie przez część miesiący tego roku, do obliczenia stosunku sumy kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w art.15 ust.3, w okresie tego roku do przeciętnego wynagrodzenia, przyjmuje się sumę kwot przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za ten rok kalendarzowy odpowiednią do liczby miesięcy pozostawania w ubezpieczeniu.

W sprawach dotyczących ustalenia prawa i wysokości świadczeń emerytalno – rentowych uwzględniane są okresy ubezpieczenia za granicą, jeżeli tak stanowią umowy międzynarodowe na podstawie art.8 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, w związku z art.57 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 (Dz. U. UE L z dnia 30 kwietnia 2004r.).

Zgodnie z art.57 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 instytucja Państwa Członkowskiego nie jest zobowiązana do przyznania z tytułu okresów ukończonych na podstawie stosowanego przez nią ustawodawstwa, które są uwzględniane w ich realizacji, jeżeli długość wspomnianych okresów jest mniejsza niż 1 rok. Wobec powyższego okresy ubezpieczenia dłuższe niż 1 rok w Państwie Członkowskim stanowią podstawę do ustalenia świadczenia przez to państwo.

W toku postępowania przed organem rentowym czeska instytucja ubezpieczeniowa potwierdziła okres ubezpieczenia odwołującej na swoim terenie, tj. od 30.04.1981r. do 14.11.1983r.

Organ rentowy w toku postępowania przed Sądem stwierdził, że w powyższym okresie pracy w Czechach ubezpieczona podlega ustawodawstwu czeskiemu w zakresie zabezpieczenia społecznego.

Sąd Okręgowy podzielił stanowisko organu rentowego, iż w związku z pracą odwołującej w Czechach i objęciem z tego tytułu ubezpieczeniem społecznym, ubezpieczona winna złożyć wniosek o przyznanie świadczenia w Republice Czech, a następnie państwo to ustali świadczenie przysługujące z tytułu tegoż zatrudnienia, gdyż zgodnie z art.57 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 okresy ubezpieczenia dłuższe niż 1 rok w Państwie Członkowskim stanowią podstawę do ustalenia świadczenia przez to państwo.

Przepis art.57 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 ze względu na zasadę bezpośredniego stosowania prawa wspólnotowego znajduje zastosowanie w niniejszej sprawie.

W ocenie Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie brak było zatem podstaw do zaliczenia okresu zatrudnienia w Czechach do kapitału początkowego ubezpieczonej, skoro okres ten uprawnia ubezpieczoną do uzyskania świadczeń emerytalnych w tym kraju.

Na skutek apelacji powódki od powyższego wyroku Sąd Apelacyjny w Gdańsku III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 29 września 2016r. (sygn. akt III AUa 698/16) uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Bydgoszczy VI Wydziałowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny wskazał przy tym, iż właściwe rozpoznanie sprawy wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości celem wyjaśnienia jedynej istotnej do wyjaśnienia okoliczności, a dotyczącej charakteru pracy wnioskodawczyni w Czechosłowacji, a ściślej, czy zatrudnienie to może być uznane za okres składkowy w rozumieniu art.6 ust.2 pkt 1 lit.c ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jt. Dz. U. z 2016r., poz.887 ze zm.).

Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku trudno było wywnioskować - w ocenie Sądu Apelacyjnego - dlaczego Sąd Okręgowy wydał takie właśnie rozstrzygnięcie. Niewadliwie przywołany przepis art.57 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. U. UE L 2004.166.1 z dnia 30 kwietnia 2004r.) (dalej: rozporządzenie) istotnie skłaniać może do różnych refleksji, jednakże w żadnym razie nie usprawiedliwia wniosku, że legitymowanie się ponadrocznym okresem zatrudnienia w Państwie Członkowskim uniemożliwia – co do zasady – zaliczenie tego okresu do stażu pracy w Polsce.

Sąd I instancji całkowicie zbytecznie opisał szeroką korespondencję jaka prowadzona była pomiędzy stronami w sprawie, w której to korespondencji strony sygnalizowały swoje stanowiska prawne, jednocześnie nie dystansując się od błędnych założeń jakie przyświecały pozwanemu w budowaniu swojej argumentacji prawnej. Tak też w piśmie z 02.11.2015r. pozwany zasygnalizował taki oto pogląd, że skoro art.8 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (w brzmieniu: Przy ustalaniu prawa do emerytury i renty oraz przy obliczaniu ich wysokości uwzględnia się okresy ubezpieczenia za granicą, jeżeli tak stanowią umowy międzynarodowe.) odsyła do rozporządzenia WE, zaś art.57 tego rozporządzenia zwalnia Czechy od świadczenia emerytalnego wyłącznie wówczas gdy okres zatrudnienia byłby krótszy niż rok, to skoro w niniejszej sprawie okres ten był dłuższy, to może on być zaliczony do emerytalnego stażu tylko w Czechach, a w Polsce nie.

Całkowicie błędny był – zdaniem Sądu Apelacyjnego - pogląd, że jeśli ubezpieczony pozostawał w ubezpieczeniu za granicą (w Państwie Członkowskim) dłużej niż rok, to jego ubezpieczenie zagraniczne nigdy nie będzie miało przełożenia na prawo do świadczenia w Polsce, bo może starać się o emeryturę w tamtym kraju.

Stosownie do art.6 rozporządzenia: O ile niniejsze rozporządzenie nie stanowi inaczej, właściwa instytucja Państwa Członkowskiego, której ustawodawstwo uzależnia:

- nabycie, zachowanie, przysługiwanie lub odzyskanie prawa do świadczeń,
- objęcie przez ustawodawstwo, lub

- dostęp do lub zwolnienie z ubezpieczenia obowiązkowego, fakultatywnego kontynuowanego lub dobrowolnego,

od spełnienia okresów ubezpieczenia, zatrudnienia, pracy na własny rachunek lub zamieszkania, bierze pod uwagę w niezbędnym zakresie okresy ubezpieczenia, zatrudnienia, pracy na własny rachunek lub zamieszkania spełnione na podstawie ustawodawstwa każdego innego Państwa Członkowskiego, tak jakby były to okresy spełnione na podstawie stosowanego przez nie ustawodawstwa.

W konsekwencji - jeśli prawo do świadczenia może być przyznane wyłącznie po uzupełnieniu okresu stażowego (w Polsce) okresem zatrudnienia w innym Państwie Członkowskim, to okres ten zaliczany jest na równi z okresem ubezpieczenia w Polsce. Nie ma więc dla tej konstrukcji jakiegokolwiek znaczenia cezurą czasową wyznaczona w przepisie art.57 rozporządzenia.

Na takim stanowisku stał również Trybunał Sprawiedliwości na gruncie poprzednio obowiązującego rozporządzenia koordynacyjnego nr 1408/71 wskazując w wyroku z dnia 3 marca 2011r. w sprawie C-440/09 (wydanym na skutek pytania prejudycjalnego Sądu Najwyższego w sprawie IUK 163/11 ZOTSiS 2011/3A-/I-1033-1051, www.eur-lex.europa.eu oraz wyrok SN ww.sn.gov.pl): „Artykuł 45 ust.1 rozporządzenia nr 1408/71 w wersji zmienionej i uaktualnionej rozporządzeniem nr 118/97 ze zmianami wprowadzonymi rozporządzeniem nr 1992/2006 należy interpretować w ten sposób, że przy ustalaniu minimalnego okresu ubezpieczenia wymaganego prawem krajowym w celu nabycia prawa do emerytury przez pracownika migrującego instytucja właściwa danego państwa członkowskiego powinna uwzględnić, dla potrzeb ustalenia granicy, jakiej nie mogą przekroczyć okresy nieskładkowe w stosunku do okresów składkowych, przewidzianej w uregulowaniu tego państwa członkowskiego, wszystkie okresy ubezpieczenia osiągnięte przez pracownika migrującego w trakcie kariery zawodowej, w tym okresy ubezpieczenia osiągnięte w innych państwach członkowskich”. Stanowisko TS zachowało pełną aktualność na gruncie przywołanego art.6 obecnie obowiązującego rozporządzenia, co wprost wynika z jego treści, co słusznie podkreśliła dr Dorota Dzienisiuk w głosie do wyroku Trybunału.

Gdyby więc przedmiotem roszczenia wnioskodawczyni było prawo do świadczenia z ubezpieczenia społecznego zależne od okresu przepracowanego za granicą, wyrok Sądu byłby błędny, co – w przypadku spełnienia wszystkich przesłanych nabywania prawa do świadczenia z uwzględnieniem stażu zagranicznego – skutkowałoby koniecznością zmiany zaskarżonego wyroku i przyznania świadczenia.

Nie taka była jednak istota przedmiotowej sprawy, albowiem przedmiotem postępowania nie było prawo do świadczenia z ubezpieczenia społecznego, a sposób obliczenia kapitału początkowego. Przepis art.174 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w ust.2 stanowi, co następuje: Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art.6,
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art.7 pkt 5,
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art.7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art.5 ust.2.

Stosownie zaś do przepisów koordynacyjnych – co słusznie zauważył pozwany we wzmiankowym piśmie procesowym z dnia 2 listopada 2015r. – odbywa się w związku z art.8 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W zbliżonym stanie faktycznym Sąd Najwyższy rozstrzygając sprawę II UK 30/09 wyrok z dnia 2 września 2009r. – ww.sn.gov.pl wyraził następujący pogląd: 1. Sprawy o ustalenie kapitału początkowego nie są objęte zakresem regulacji rozporządzenia Rady (EWG) Nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie (Dz. U. UE Polskie wydanie specjalne Tom 01, Rozdział 05, s.35 ze zm.). 2. Okres pracy za granicą obywatela polskiego w zagranicznym zakładzie, do którego został skierowany w ramach współpracy międzynarodowej (art.6 ust.2 pkt 1 lit.c ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z

Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jednolity tekst: Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz.1227 ze zm.) podlega uwzględnieniu przy obliczaniu kapitału początkowego na podstawie art.174 ust.2 tej ustawy . Sąd Apelacyjny w całej rozciągłości zaaprobował i utożsamiał swoją ocenę z poglądami zawartymi w uzasadnieniu wskazanego wyroku oraz postawionych tezach, dostrzegając przy tym interesujące uwagi polemiczne w zakresie pierwszej z ww. tez zawarte w artykule dr Doroty Dzienisiuk w Europejskim Przeglądzie Sądowym – wrzesień 2012r. str.29 i n. Jakkolwiek prezentowana tam argumentacja jest – zdaniem Sądu Apelacyjnego - systemowo bardzo interesująca, przy obecnym brzmieniu art.174 ust.2 (zawężającym okresy obliczane do kapitału początkowego do objętych treścią art.6 i 7 ustawy o emeryturach i rentach z FUS) wydaje się być ona contra legem. Pogląd ten zachował swoją aktualność w odniesieniu do materii Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004.

Istota sprawy sprowadzała się więc do konieczności ustalenia, czy okres zatrudnienia wnioskodawczynie w Czechosłowacji był okresem ubezpieczenia w rozumieniu art.6 ust.2 pkt 1 lit.c) ustawy o emeryturach i rentach z FUS (w brzmieniu: Za okresy składkowe uważa się również przypadające przed dniem 15 listopada 1991r. następujące okresy, za które została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne albo za które nie było obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne (...) obywateli polskich za granicą – w organizacjach międzynarodowych, zagranicznych instytucjach i w zakładach, do których zostali skierowani w ramach współpracy międzynarodowej lub w których byli zatrudnieni za zgodą właściwych władz polskich.

Sąd I instancji w tym zakresie nie poczynił natomiast żadnych ustaleń, skupiając się na zupełnie innej – przedmiotowo nieistotnej – kwestii. Wprawdzie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd Okręgowy wskazał, że wnioskodawczynie była zatrudniona na terytorium Czechosłowacji na podstawie skierowania do pracy z Urzędu Pracy w I., jednakże – wbrew przekonaniu Sądu I instancji – nie wynikało to wcale z samej li tylko treści zaświadczenia znajdującego się na karcie 48 akt rentowych wnioskodawczynie. Dwujęzyczne zaświadczenie potwierdza jedynie fakt zatrudnienia wnioskodawczynie jako obywatela polskiego w konkretnym zakładzie pracy na terenie Czechosłowacji za określonym wynagrodzeniem. Poza oświadczeniem wnioskodawczynie (k.49 a.r.) brak jest w aktach jakiegokolwiek innego dowodu potwierdzającego tezę, że skarżąca wykonywała pracę na terenie CSRS w wyniku skierowania przez organ zatrudnienia w ramach umowy międzynarodowej zawartej przez rządy PRL i CSRS. Okoliczność ta była – zdaniem Sądu Apelacyjnego - istotnie wysoce prawdopodobna, lecz nie można jej uznać za udowodnioną w sytuacji, gdy Sąd Okręgowy nie przeprowadził w tym kierunku żadnych dowodów, nawet dowodu z przesłuchania wnioskodawczynie w charakterze strony. Waleru dowodu nie spełniają natomiast oświadczenie skarżącej składane do akt rentowych tudzież w pismach procesowych w niniejszym postępowaniu.

W ponownym postępowaniu obowiązkiem Sądu pierwszej instancji będzie więc ustalenie, czy okres zatrudnienia wnioskodawczynie w CSRS może być kwalifikowany jako okres składkowy w rozumieniu art.6 ust.2 pkt 1 lit.c) ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz właściwe rozstrzygnięcie sprawy w zależności od dokonanych ustaleń.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy ustalił i rozważył, co następuje:

Okolicznością niesporną między stronami było to, iż w okresie od 30 kwietnia 1981r. do 14 listopada 1983r. ubezpieczona pracowała na podstawie umowy o pracę w Czechosłowacji w (...) koncern P. (...) koncern (...) w mieście P.. Jej praca polegała na obsłudze pras mimośrodowych (wyjaśnienie powódki do protokołu rozprawy – k.157 a.s., zaświadczenie o zatrudnieniu obywatela polskiego w CSRS z dnia 30 listopada 1983r. – k.48 akt kapitału początkowego ubezpieczonych).

Istota sporu sprowadzała się natomiast do tego czy powyższy okres zatrudnienia ubezpieczonych w Czechosłowacji powinien być zaliczony do okresów składkowych na podstawie art.6 ust.2 pkt 1 lit.c) ustawy z dnia 17 grudnia 2016r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2016r. poz.883 ze zm.), zgodnie z którym za okresy składkowe uważa się również przypadające przed dniem 15 listopada 1991r. następujące okresy, za które została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne albo za które nie było obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne: zatrudnienia po ukończeniu 15 lat życia obywateli polskich za granicą – w organizacjach międzynarodowych, zagranicznych instytucjach i w zakładach, do których zostali skierowani w ramach współpracy

międzynarodowej lub w których byli zatrudnieni za zgodą właściwych władz polskich; zgoda nie jest wymagana w stosunku do pracowników, którzy wyjechali za granicę przed dniem 9 maja 1945r.

Na podstawie dowodów z informacji Wojewódzkiego Urzędu Pracy w T. Oddziału (...) w B. oraz zaświadczenia Wojewódzkiego Urzędu Pracy w T. z dnia 1 lutego 2017r. (k.11 i 112 a.s.), jak również na podstawie dowodów z kserokopii Protokołu wykonawczego na 1973r. do umowy między Rządem PRL a Rządem CSRS z dnia 17 lipca 1972r. o współpracy w zakresie zatrudnienia obywateli PRL w uspołecznionych przedsiębiorstwach gospodarczych CSRS (protokół z dnia 14 luty 1973r. – k.124) oraz zbiorczego zestawienia stanu zatrudnienia pracowników polskich w 1973r. w układzie resortów CSRS (k.127 – 139, w szczególności pozycja 41 tego zestawienia – k.128 verte), jak również Porozumienia między Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Federalnym Ministerstwem Pracy i Spraw Socjalnych Czechosłowackiej Republiki Socjalistycznej w sprawie zatrudnienia pracowników polskich w przedsiębiorstwach Republiki Socjalistycznej w strefie przygranicznej oraz w innych wyjątkowych wypadkach – Sąd Okręgowy ustalił, iż sporny okres zatrudnienia pracowniczego ubezpieczonej na terenie Czechosłowacji (od 30 kwietnia 1981r. do 14 listopada 1983r.) był okresem wskazanym w art.6 ust.2 pkt 1 lit.c.

Przedsiębiorstwo, w którym była zatrudniona ubezpieczona, ujęte zostało w zbiorczym zestawieniu stanu zatrudnienia pracowników polskich w 1973r. w układzie resortów pod pozycją 41 (k.128 verte a.s.), a Wojewódzki Urząd Pracy w T. potwierdził w zaświadczeniu na k.112 a.s., iż ubezpieczona A. Ż. spełniła w powyższym okresie zatrudnienia warunki określone w art.89 ust.1 ustawy z 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2016r. poz.645 ze zm.) i że okres ten traktowany jest jako okres zatrudnienia w Państwie Polskim w zakresie uprawnień pracowniczych. Zgodnie z tym przepisem okresy zatrudnienia obywateli polskich w byłej Niemieckiej Republice Demokratycznej i byłej Czechosłowackiej Republice Socjalistycznej na podstawie umów i porozumień międzynarodowych przypadające przed dniem 1 grudnia 1991r. są traktowane jak okresy zatrudnienia w zakresie uprawnień pracowniczych. Podkreślić przy tym trzeba, iż ubezpieczona została zatrudniona w byłej Czechosłowacji w okresie od 3 kwietnia 1981 r. do 14 listopada 1983 r. na podstawie skierowania do pracy przez Powiatowy Urząd Pracy w I., a zatem Wojewódzki Urząd Pracy w T., jako organ administracji publicznej będący jednostką nadrzędną nad Powiatowym Urzędem Pracy w I., posiada wiedzę merytoryczną w kwestii zasad obowiązujących m.in. w latach 1981 – 1983 przy kierowaniu obywateli polskich do pracy w byłej Czechosłowacji.

Dowody zebrane w postępowaniu rozpoznawczym dawały podstawę do dokonania powyższych ustaleń. W orzecznictwie za utrwalone należy uznać stanowisko, zgodnie z którym okres zatrudnienia w Czechosłowacji na podstawie skierowania do pracy w oparciu o umowę zawartą pomiędzy Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Czechosłowackiej Republiki Socjalistycznej podlega uwzględnieniu przy ustalaniu kapitału początkowego, na podstawie art. 174 ust. 2 w związku z art. 6 ust.2 pkt 1 lit. c ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 2006r. I UK 356/05 – OSNAPiUS z 2007r. Nr 13-14, poz.202).

Z powyższych motywów na podstawie art.477¹⁴ § 2 K.p.c. oraz art.174 ust.2 w związku z art.6 ust.2 pkt 1 lit. ustawy emerytalnej Sąd Okręgowy orzekł reformatoryjnie co do istoty sprawy – jak w punkcie I sentencji wyroku.

O poniesionych przez ubezpieczoną w toku postępowania kosztach procesu obejmujących opłatę od apelacji w wysokości 30 zł orzeczono w punkcie II wyroku. Organ rentowy jako strona przegrywająca spór obowiązany jest zwrócić te koszty ubezpieczonej na podstawie art.98 § 1 i § 2 K.p.c. w związku z art.36 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. z 2016r., poz.623).